

UJ CIMBORA

Az Uj Cimbora Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:

F. LÁSZLÓ MARCELLA

Zirgő-zörgő kukorica,
Szereli a managica

Kis malackák ide jertek,
Ennivalót hoztam nektek.

APRÓSÁGOK — TARKASÁGOK

U. — Ugy nyisd ki az ajtót, hogy be is tudd tenni, azaz: ne kezdjél olyan munkához, amit nem bírsz bevégezni.

V. — Vedd hasznát minden kis helynek, ültess oda fácskát, ne sajnáld a munkát; mert bár keserű a munka gyökere, de édes ám a gyümölcse.

Z. — Záratlan kamra a kevély ember szíve, a bűnök serege szabadon jár bele!

Uj Cimbora előfizetőgyűjtő versenye:

Megindult a versengés nagyok és kicsinyek között egyformán. Ki gyűjtse a legtöbb előfizetőt az Uj Cimbora-nak? Örülünk, hogy megértették az előfizetőgyűjtésnek a fontosságát s hogy mind többen és többen kapcsolódnak be ebbe a nemes versenybe. Aki öt előfizetőt gyűjt, könyvajándékot kap, vagy kívánsága szerint három hónapig küldjük ingyen a lapot. Tíz előfizető után hasonlóan egy félévig, husz előfizető után ajándékot küldünk, vagy egy egész évig ingyen a lapot. A lapba azt is közöljük, ki kit szerzett előfizetőnek.

Nemsokára itt lesz a karácsony. Kedvesebb, értékesebb ajándékot el sem lehet képzelni az Uj Cimbora megrendelésénél. Fel tehát kis cimborák a további munkára. Minden kis cimborára szerezzen legalább még egy előfizetőt. Legutóbbi gyűjtésünk: Ifj. Faff Lajoska III. el. ot. Tasnád szerezte: Poroszlay Pistikét Ér-kőrös, Mihályka Pistit Tasnád. Dr. B. Rafael Anna Tóvis szerezte: Inceffy Déneskét Torda, Veress Ducikát Teus. — Kérjük bukaresti s regáti előfizetőinket, hogy küldjék be azon ismerőseik neveit, akikről gondolják, vagy meg vannak győződve, hogy megrendelik az Uj Cimbora-t.

APRÓ EMBERKÉK NÉVNAPI KÖSZÖNTŐJE

Nagyanyó (nagyapó) névnapjára.

Engemet se hagyjanak ki,
Én is tudok esókot adni,
Nagyanyónak esókot adok,
Igy kívánok sok névnapot!

Földes Zoltán.

A kiadóhivatal postája

Kis cimborák ezentúl figyelmesen olvassátok el a kiadó bácsi üzeneteit, mert ebben a rovatban ezután azt is nyilvántartjuk, kinek, mikor jár le az előfizetése. Ha az ujságot valami okból nem kapjátok, vagy más ügyes-bajos dolgotok volna az előfizetéseket illetőleg, itt szívesen válaszolunk nektek. Az elmúlt héten a következő előfizetéseikért mondunk köszönetet, egyben nyugtázzuk is.

Egész évre előfizettek: Reiff Károly, Bodfalu; dr. Bagossy ügyvéd, Careii.

Félévre előfizettek: Béres Honka, Szatmár; Radla Erzsébet, Alba-Iulia; Kárikás Sándor, Szatmár; dr. Dohy Antal, Careii; Scoala primare ref., Tasnád; Zetkó Laura, Cluj; Ref. Bibliakör, Satu-Mare; özv. Joó Mihályné, Satu-Mare; Filesák Ildikó Hunedoara; Fejes Mártonné, Loco.

Negyedévre előfizettek: Uzoni Ágnes, Carei; Nagy Zoli Satu-Mare, Práda Antal, Brasov; Kóner Erzsike, Turda; Baráth Ferenc, Satu-Mare; Tóth Kálmán és Zoltán, Halmeu, Tiba Gyuszi, Satu-Mare; Iványi Katóka, Veti; Pathay Pál, Satu-Mare; Kövér Márton, Bucuresti; Weiss Tibi és Ilu, Baia-Mare; Janiczky Palika, Satu-Mare; Wallner Emilia, Hunedoara; Haupt Gyurka, Satu-Mare; Ref. Nőszövetség, Oar; Biró Ilonka, Boghis; dr. Békéssy István, Satu-Mare; Tóth János, Balogh József vendéglős, Burger Editke, Borsy Józsefné, Debreczeni Gábor, Kuki Árpádné Satu-Mare.

Előfizettek még: Reuner Jolán (34 Lei), Reichmann Sári (17 Lei), Horváth Gyuszi és Kató (17 Lei), Schrott Ödön (17 Lei), Bottyán Irén (25 Lei), Reszler Kató (17 Lei), Tiszt. M. Livia (15 Lei).

Tóth Zoltán, Halmeu. Kérjük szíveskedjék megírni a szept. 20-án Tóth Károly és Béla névre küldött előfizetési díj hogyan lett elszámolva?

Őszi tájnak...

Őszi tájak hervadása
Őszi napfény ragyogása
Hervadásból, fényből támad
Lelkemen e kedves bánat.

Hullik a lomb, hallgat a dal,
Visszatérek gondolatlanul
A tavaszra... ah de annál
Betegebbnek tetszik a táj!

Ez a rét volt olyan ékes?
Ez a határ olyan népes?
Ez a halom, völgy és tájék...
Mintha a sírkertben járnék!

Lemegy a nap nemsokára...
Haldoklásnak szent országa!
Olyan édes forró vággyal
Ölel téged lelkem által!

Az elmulás bája rajtad,
Lelkemen vesz mély hatalmat
S bár meghalni kéne veled,
Mégis, mégis szeretnék!

Néma a táj, arca sápadt,
Rá derengő napfény árad,
Ah, mi vonzó szép halál van
E mosolygó hervadásban!

Édes terhed, édes álom!
Szinte érzem szempillámon,
Hogy lehajtsam, szinte vonja
Fejem a fák hulló lombja.

A fák lombja csendesen hull!...
Nem küzdéstül, fájdalomtól,
Itt a végharc ösmeretlen:
Lehet-e meghalni szebben?!

Tompa Mihály.

Babarózsa

F. Vadnai Hermin.

Tündérország összes leányai közül legszébb, legbájosabb Rózsa volt, a virágok királynőjének őrzője. Az ő kötelessége volt a föld rózsáinak gondját viselni. Amíg csak kevés rózsát oltottak, Rózsatündérnek könnyű volt az élete. Tavasszal langyos esővel öntözte, napsugárba fűrésztötte a rózsatöveket. Rügyeket fakasztott az ágakon, melyekből levelek és bimbók hajtottak. Azután elővette festékes eszéjét, illatszerez üvegecskéit s az alig fesiő bimbókat különböző színűre festette s jól beillatosította. Némelyiknek már nem is jutott festék; illat sem. Annak meg különösen szép külsőt adott a tündér. Mindenütt, ahol rózsza nyilott, káprázatos szinpompa díszítette a kertet s édes illat áradt belőle. Napkeleti császárok, hatalmas nagy urak vetélkedtek abban, kinek a kertjében illatozik a legszebb színű, legillatosabb rózsza.

Igen ám, de a virágok gyönyörű színű, illatos királynője nemcsak a hatalmas császárok

kedvence maradt. Ahány apród, ahány vitéz megfordult a palota udvarában, az mind vitt egy-egy ágacsát haza s beoltotta a vadrózsába, hogy minél több nemes rózsza viruljon a kertekben. Ugy megszerették, hogy nem volt olyan virágoskert széles e világon, amelyikben ne pompázott volna legalább egy rózsatő.

Szegény Rózsatündérnek nagyon megsaporodott a munkája. Alig ért rá gyönyörködni szép virágaiban, annyira elfáradt gondozásukban. Végre már nem győzte teendőit.

— Tündéryanám, — szolt Rózsatündér egy koratavaszi reggelen, — nem győzöm egymagam a tengersok rózsza gondozását.

— Ejnye, ejnye, — felelt a Virágtündér, — mit is csináljunk most?

— Kérek segítséget magam mellé.

— Ez jó lesz, — felelt a Virágtündér s belefújt ezüst sippjába. Erre a hívásra menten összesereglett a sok tündérgyermek.

— Jöjjetek csak szaporán, — biztatta a

Virágtündér az apróságokat. — Jöjjetek, hádd adjak nektek is munkát. Vége van a semmittevésnek, örök játszásnak.

— Jaj de jó, jaj de jó! — ujjongott a sok apró tündér. — Mi lesz az én munkám? Én mit fogok dolgozni?

— Mindjárt megmondom, — csitította őket a Virágtündér. — Rózsának fogtok segíteni a virágok királynőjét ápolni. Rózsa megtartja a sötétbordó, bársonyos levelű rózsa gondozását. Annak a virága a legkényesebb, illata legdrágább, olaja királykisasszonyok kedvence szépitőszere.

— És én? — kérdezte Rózsa kis huga, Piroska.

— Te az égő piros rózsát fogod ápolni. Vigyázz, olyan élénk maradjon a színe, mint amilyen most.

— Nekem mi dolgot ad, Tündéranymám? — kérdezte Rozinka tündér.

A te dolgok lesz a halványrózsaszín rózsák gondozása. Olyan maradjon a színök, mint arcod, ha gyöngén elpirul.

— Én mit kapok? — kérde szerényen Hó fehérke tündér.

— A tiszta fehér rózsákra te fogsz vigyázni, leányom. Gondod legyen reá, olyan maradjon a szirmuk, mint a frissen hullott hó.

— Aranka tündér, — folytatta a tündéranyma, — te a sárga rózsa kertésze leszel. Vigyázz finom illatára, gyöngé szirmaira. Te pedig kis Gömbi tündér, te a bazsarózsa gondját viseled. Olyan teltek legyenek virágaid, mint most arcoeskád s jómagad.

A kis pufók elnevette magát, majd megpukkadt nevetésében. Olyan a rózsája is.

— És most menjete szanaszét a nagy világba. Jól végezzétek dolgotokat.

Elröppentek a tündérleányok. Csak egy csöppség maradt a sarokban. Egy kicsi, pirosarcu mosolygó baba.

— És én? — kérdezte szomoruan. — Jó tündéranymám, én nem érdemlem meg, hogy rózsát kapjak, virágot ápoljak?

— Kis csöppikém, — vigasztalta Virágtündér, — oly kicsiny vagy még. Meg aztán szét is osztottam testvéreid között az összes rózsákat; még a babarózsának is külön ápolót

adtam. Neked nem is jutna már rózsa, kisbaba.

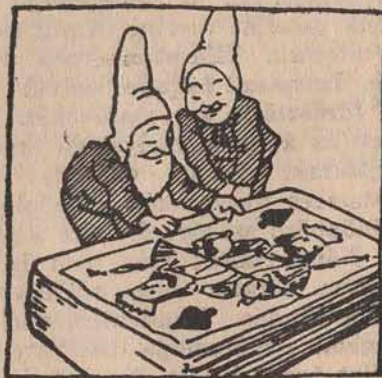
— Tündéranymám, szépen kérek, teremts hát az én kedvemért új rózsát. Ne éljek tétlenül egymagam, amikor minden testvérem dolgozhat, — könyörgött a kis tündér s hizelkedve kusztott édesanyja ölébe.

— Új rózsát, kis baba? Jól van hát. Az ember csak örölni fog ennek az ajándéknak. Legyen a te virágod legkisebb a rózsák között, kusszon fel napsütötte helyeken kapura, ablakra, mint te most anyád ölébe, mosolyogjon az emberekre, mint az én kis hizelgőm most énrám. Legyen babarózsa; kicsi, kedves, mint te.

Igy született a babarózsa.

A NAGY MULATSÁG VÉGE.

Pityókosan jöttek haza tegnap a küküllői szüretre Muki és Miki. No, fel is fergattak nagy jókedvükben mindent a házbán. Hogy, hogy nem, egy tucat kártyára akadtak az egyik szekrény tetején. — Nézz csak ide, Muki pajtás — szólalt meg Miki — egy tucat pompás kártya. — Valóban — méregette széles mosollyal Muki a kártya csomagot. És ami a legérdekesebb, francia király barátunk képe van ráfestve. Mikinek jó gondolata támad:

— Építsünk kártyavárat! — jut neki eszébe a gondolat.

— Nagyszerű! építsünk kártyavárat! — helyesli Miki is.

A törpék híres várépítők voltak mindig. Egy-kettőre készen áll a vár. Miki nagy örömeben és fényes jókedvében fel is ugrik a vár tetejére. Ott ugrál, táncol nagy dallározással. — Enyém a vár! Enyém a vár! Hej, haj! Sárgarigó, gyöngyvirág, enyém mostan a világ!

Muki egy darabig támogatja a híres vár oldalát, de aztán kedvet kap ő is a mulatozás-hoz.

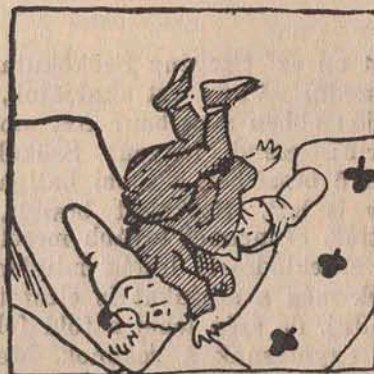
— Nem csak a tiéd a vár, hanem az enyém is! — kiáltja Muki. Nem telik bele egy szempillantás, ott ugrál, táncol ő is a vár tetején. Atölelik egymást Mikivel s úgy járják nagy kedvükben a kállai kettőst.

De ám a vár nincs hozzászokva ehhez a tánchoz, csak recesg, csak ropog rosszkedvűen, nem tetszik neki sehogy a mulatság. Muki és Miki azonban nem veszik észre; táncolnak tovább. Mig egyszer csak kiesuszik a lábuk alól a vártető és zsuppsz! Muki és Miki lenn kalimpálnak a földön. Muki lába a Miki nyaka között mozog, ellenben Miki sehol sem találja a

fejét, mind a Muki nyakán kaparász, nem ott van vajjon az ő elveszett feje.

Igy kalimpálnak jó darabig, míg nagy nehezen megtalálja Muki a lábát, Miki pedig az elveszett fejét.

— Jaj, jaj! de fáj a derekam! — tapogatja magát Muki. A másik törpe sem állja soká, eltörlik a mécses:

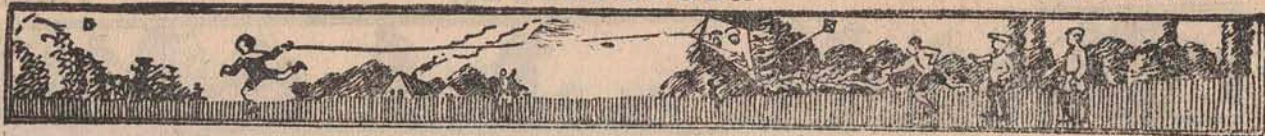
— Brühühü, jaj a nyakam, jaj a fejem! Tán nem is az én fejem van a nyakamon. Ugy kotyog, mint valami kotlóstojás.

— Brühühü, brühühü — sirnak, jajgatnak a törpék, — nekünk ugyan jól végződött a küküllői mulatság.

Egy szobának van négy sarka. Minden sarokban ül egy macska. Minden macska farkán ül egy macska s minden macskával szemben ül egy macska.

Hány macska ül a szobában?

Föld alatt, föld felett

I r t a : L á s z l ó M a r c e l l a

Hát mi ez? Szegény Szökőkut szét akarjátok szedni? Vagy azt akarjátok, hogy megsiketüljön ebben a zajban? Azt mondom, hogy egyszerűen csend legyen! Szökőkut vendég, egyedül ő beszélhet, a többi hallgasson.

Igy is lett. Szökőkut beszélt, a többiek hallgatták. S mennél tovább mesélt, annál nagyobb érdeklődéssel lesték minden szavát. A kisebbek még a szájukat is eltátották.

— Jaj, de szép lehet a föld felett! Mondogatták egymásnak a rokonok. Mert Szökőkut olyan csodálatos történeteket tudott mesélni az emberekről, a pápaszemek urakról, akik igen szigorúak voltak hozzá. Meg is mondta az egyik, ha nem lesz elég víze, visszaengedik a föld belsejébe.

— Így mondta lélkem? Éppen így mondta? — Szörnyülködött Szökőkut mamája. — Oh a gonosz lelkek, így beszéltek az én egyetlen, drága fiamról!

— Így bizony kedves anyám. De szerencsére nekem mindig volt elég vizem. Csobogni meg éppen jelesre csobogtam, mert általában az egész familiánk jó csobogó volt.

Hát még a kövér szakácsnőkről, mennyit tudott mesélni! Egész elragadtatással nyilatkozott róluk. Milyen előkelő, finom, urú népek. Biztosan valami nagy urak lehetnek. Onan is lehet gondolni, hogy mindig mellette elmenőben tárgyalják meg, mi legyen aznap ebédre: turós gombóc e, vagy lekváros barátfüle?

— Barátfüle? meg turós gombóc? Az mi? Madár? vagy ház? vagy ember? — kérdezték innen is, onnan is.

Oh nem! A lekváros barátfüle, meg a turós gombóc, kitünő eledel, amit az emberek hám: bekaknap és megesznek.

Aztán beszélt a repülő madarokról, a parkról. Ugyhogy végül a nagybácsinak, az öreg Sósforrásnak is ugyanez maradt a szája.

— Jaj, hát milyen más most a föld felett,

mint, mikor én ott jártam, vagy tizezer évvel ezelőtt. — Csodálkozott. Akkor még nem voltak városok, uccák, házak. Az emberek bizony csak barlangokban laktak, meg a fák tetején. Ruhájuk sem volt, sem cipőjük. Egy vadbőr volt a vállukra vetve, ennyi volt az egész. Legfeljebb holmi fügefalevelek takargatták őket. Iskola sem volt. Nem kellett félni a gyerekeknek, hogy szekundára felelnek. Autó? rádió? meg repülőgép? El sem tudom képzelni milyen lehet. Akkor mindenfelé csak erdőségek voltak, tengerek és óriási mocsarak. Nagyon unalmas volt a föld felett az élet. Embereket alig-alig láttam. Hanem aztán rémesebbnél-rémesebb állatok bömböltek, ordítottak, földön, föld felett a levegőben. Repülő halak és repülő kigyók, akkora nagyok, mint, amilyenek a nagytemplomot mondog. Nem is beszélve a sárkányokról, mert elsötétült az ég is, ha egy-egy megjelent. Brr! még most is borzongok, ha rájuk gondolok. Vissza is kíváncsítottam a föld alá. De, amint mondog, most paradicsomi boldogság van a föld felett. Bizonyára meg is becsülik az emberek érte magukat.

— Sósforrás bátyám, hogy került a föld felszínére? — Kérdezte meg valaki a rokonság közül.

— Hát az érdekes eset volt. Akkor még én is fiatal voltam. Hőforrással, meg Savanyuforrással gyakran virtuskodtunk.

Egy alkalommal egy nagy sziklabarlangba futottunk be és Hőforrás csupa tréfából rám zárta az ajtót.

— Na, Sósforrás, gyere ki, ha olyan nagy legénynek tartod magad! — kiáltott be hecegeve. Széjjel néztem, merre lehetne kiszökni. De semerre sem volt kijárás, csak amelyiket Hőforrásék őriztek.

— Megálljatok, majd kifogok én rajtatok! — gondoltam és felfelé kezdtem utat vájni a barlang falán. Szerencsére puha talaj volt, könnyen ment. Egyszer csak azon vettem ma-

gam észre, hogy a lyukon, amelyet vájtam, fenyesség és friss levegő áramlik be, hamar kiszökkenem. Akkor láttam, hogy a föld feletti világban vagyok. Hát ez gyerekek pompás dolog volt, ugye? Egy erdőben éltem hosszú ideig. Még most is ott lennék talán, de brr! azok a rémes állatok! Azoktól nagyon félttem. Ha egyszer valamelyiknek kedve támadt volna sósvizet inni, egy minut alatt felhőrpintett volna szőröstől-bőröstől. Akkor Sósforrás bátyátok most nem lenne itt. Inkább visszajöttem a föld alá.

— És mi lett Hőforrásékkal? Azok még azóta is őrzik a barlang száját? Kíváncsiskodott Szökőkút.

— Nem éppen. De jó hétszáz évig ott őrködtek, nehogy kiszökjenek. Akkor aztán megtámadták az őrködést és bekiáltottak:

— Na te híres gyere ki!

Semmi válasz rá. Benéztek, hát hült helyemet találták. Néztek nagyot! Aztán újra Szökőkút vette át a szót. Mesélt Hajnalról, az Ég szépséges leányáról, aki neki a mátkája.

— Akibe, tudjátok, én is szerelmes voltam, mikor a föld felett laktam — vetette közbe Sósforrás nagybácsi.

— De szerelmes Hajnalba a vén Napkirályie. — folytatta Szökőkút, — Hajnal azonban rá sem hederít, mert ő csak egyedül engem szeret, senki mást a világon!

(Folytatjuk.)

Bélyeggyűjtés

Vezeti: BÉLA bácsi

A cserénél vigyázni kellene arra, hogy értékeesebb bélyeget kisebb értékűért ne cseréljünk. Ezért eleinte csak az olyan bélyegeket cseréljétek, amelyekből több darab is van. Azt, amelyiket ritkábbnak gondoljátok, tegyétek el arra az időre, amikor majd tudni fogjátok, hogy melyik mennyit ér. A nagyobb bélyeggyűjtők árjegyzékeket vagy más szóval katalógusokat használnak. Hogy milyenek ezek a katalógusok, azt legközelebb elmondom azoknak, akik még nem ismerik közületek.

Az a csunya kéményseprő

Nagy sürgés-forgás volt szeptember elején az iskola környékén. A gyermekek csoportokba verődve, vagy párosával jöttek-mentek. Az iskola tágas udvarán úgy zengtek, bongtak, mint a méhek a méhkas körül. Kis első osztályosok vegyültek a nagyok közé és kíváncsian várták, hogy mi lesz, milyen is az az a. b. c., a tanulás meg minden.

Csengetéskor befutottak az osztályba, a tanítónéni kijelölte valamennyinek a helyét. A leánykák idegenkedve ültek egymás mellé, első osztályosok voltak, nem ismerték még egymást. Most a tanítónéni a katedrára ment és felolvasta a névsort. A leánykák igyekeztek egymás nevét megjegyezni és ez már egy lépés volt az ismerkedés, a barátkozás felé. Szünetben már beszédbe elegyedtek egymással, ki kérdeztek egymást mindenről. Hol laksz? Van-e testvéreid? Mi a te apukád?

Igy derült ki az egyikről, hogy az édesapja asztalos, a másiktól, hogy tanár, kereskedő, vendéglős stb. Évikéről megtudták, hogy az édesapja nagyon gazdag bankár. Szerény kislány állott egyedül a sarokban, kis társnői odamentek hozzá és kérdezték:

— Téged hogy hívnak?

— Varga Mártusnak — felelte.

— Mi az édesapád?

— Kéményseprő.

— Kéményseprő? Jaj de furcsa! Hát annak a csunya kéményseprőnek gyermekei is vannak?

Mindenféle mesterséget elfogadtak a kislányok, de azt nagyon furesának találták, hogy kéményseprő is lehet valakinek az édesapja. Kacagtak, mulattak a dolgon és nem vették észre, hogy szegény Mártuskának menyinyire fáj, hogy gunyolják édesapja foglalkozását.

Különösen Évike volt, aki legjobban kacagott. Ő soha ki nem állhatta a kéményseprőket. Amikor még egészen kis baba volt, mindig azzal ijesztették.

(Folytatjuk.)

Az Ecsedi lápról

— Az ecsedi lápról kérdezel tőlem, fiam? Az ecsedi láp — Középeurópa legnagyobb mocsaras vidéke már csak volt. De, ha erről az elmúlt csodálatos világról többet akarsz tudni, akkor olvasgassál majd Bársony István, Hermann Ottó és nagy regényírónk: Jókai Mór műveiből. Jókai több regényében is megemlékezik az ecsedi lápról. Herman Ottó meg különösképpen jó ismerője volt a nádi világnak. Ősztől tavaszig hosszú hónapokat töltött a zombékok között. Tanulmányozta, figyelte a mocsár állat és növény világát.

— Hol terült el az ecsedi láp, édesapám?

A szatmármegyei lapály középtáján. Ez a síkság pár évtizeddel ezelőtt még szinte beleveszett Nagykároly, Mátészalka és Szatmár között az ecsedi lápra. Több, mint százezer holdnyi terület uszott itt víz alatt. Nád, sástenger, a legérdekesebb állatoknak és növényeknek csodálatos világa volt a hatalmas kiterjedésű

— Igaz, hogy nagypapa még vadászott a ecsedi lápra.

lári égeresben?

— Igaz bizony. Mikor én olyan koru gyermek voltam, mint most te, emlékszem rá, édes apám, a te nagypád, sokat mesélt hosszú téli estéken az ecsedi láp titokzatos világáról.

Hogy jártak a lápon? Hiszen az ingovány volt ugyebár?

— Az; nem is nagyon járhatott rajta csak az, aki ott született s ismerte a családok lápnak minden zombékját. Mert elég volt sokszor a zombék mellé lépni és már sülyedt lefelé menthetetlenül a szerencsétlen áldozat. Történt is sok szerencsétlenség vigyázatlanságból. Háborus időkben, különösen, amikor még fennállt Ecsedben a Báthoryak híres földvéra, egész seregek sülyedtek bele a lápra. Törökök, németek, akik szerették volna rátenni a kezüket a bevehetetlen várra.

Ma már a láp helyén buján termő Kanaán terül el. Az 1889-ben alakult Ecsedi Láplecsapoló Társaság, élén gróf Károlyi Tiborral, évtizedes munka után lecsapolta ezt a hatalmas mocsárvidéket. 162.000 kt. hold földet szabadítottak meg a víztől. Amint az eltelt évtizedek

mutatják, a láp lecsapolása csak hasznos és jólétet hozott.

— Igaz, hogy voltak a lápon boszorkányok, édesapám, meg sárkányok?

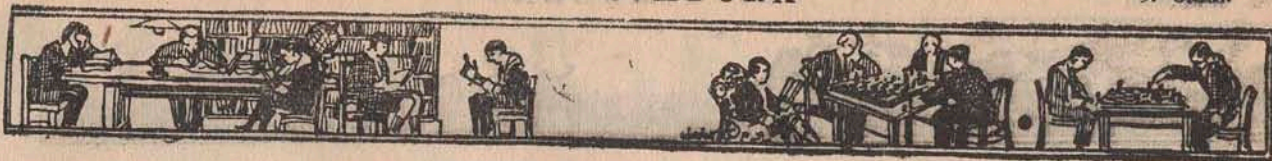
— Dehogyan is voltak. Ezt csak a nép képzelete találta ki. Hisz tulajdonképpen — hozzáférhetetlensége és veszedelmes volta miatt nem is ismerték a lápot, csak képzelték. Éppen ez a képzelődés, titokzatosság szülte aztán a rémeseket, a babonára amúgy is hajlamos nép lelkében, hogy a láp mélyén boszorkányok tannyáznak; borzalmas kigyók és sárkányok élnek a nádasok világában. Az azóta már kihalt Báthory család címerében levő három sárkányfogról, körítve a farkát rágó sárkánykigyóval, — azt hitték hogy egyik ősiük: Bátor Opus hőstette révén nyerte a címet, mert megölte a lápra garázdálkodó szörnyűséges sárkányt. Hát ez csak mese. Megmondta maga II. Rákóczi Ferenc is, Erdély utolsó választott fejedelme, akinek egy látogatása alkalmával a család megmutatta azt a buzogányt, amellyel a sárkányt Bátor Opus megölte volna: hogy oly kicsiny a fegyver, hogy kicsinysége kétségessé teszi a hagyományt.

— De a lidérc, édesapám . . . Öreg Gergely bácsi mondta, hogy látott lidércet a lápon.

— Az megint más. Ezek voltak és vannak ma is minden mocsaras helyen. Természeti jelenség — semmi más. A növényi élet rothadásaképp különböző gázok keletkeznek, amelyek a levegőn lángra lobbannak és a leszálló éjszakában kísérteties táncot járnak. Kettő-három, vagy tíz ilyen lángocska is s lengnek-lebegnek a láp fölött, mert ide-oda libbenti őket a szellő. Ezekről a fel-fellobbanó lángokról még ma is azt hiszik, hogy az ingoványba sülyedt emberek lelkei ezek. Irtóztak és félték tőlük. Most már, hogy tudod, a lidérc nem egyéb, mint rothadás terméke: gáz, megmagyarázható Gergely bácsinak is.

— Tessék még valamit mondani, édesapám, a láp életéről, hogy éltek ott az emberek, mivel foglalkoztak?

— Szívesen, fiam, most egyszerre elég volt ennyi. Majd legközelebb folytatom.

ÉDESANYA POSTÁJA:

A gyermek egészsége

Irja: Dr. Steiner Jenő

Az iskola kezdetével megindulnak a surlódások a tanulótársakkal is. Az összekoccnásokat még a legjobb barátság sem zárja ki. Az élethare miniatürje ez: versengés, áskálódás, irigység, ármánykodás, sőt erőszak. Ha hatásuk muló is, pár napig mégis érezhető s a gyakori ismétlődés folytán szinte állandó. A gyermeki lélek még roppant sebzékeny. Az ilyen surlódásokra még nincs felkészülve, hozzáédződve. Ez magyarázza meg azt, hogy még enyhébb összekoccnások is pár napig éreztetethetik hatásukat.

A jövő szempontjából azonban ezek a gyermekkori összeütközések egyáltalán nem károsak, sőt hasznosak. Megedzik, immunizálják lelki berendezésünket a későbbi, erősebb behatásokkal szemben. A jelen szempontjából azonban erősen hangulatrontók s még, ha nem is került sor tettlegességre sem, hozzájárulnak egy-egy — bár muló — ideges állapot létrejöttéhez. A gyermek rosszkedvüen megy haza s nem „izlik“ neki az ebéd. A hatás nagysága függ persze a gyermek érzékenységének egyéni mértékétől. Attól, hogy az otthoni bánásmód, a szülei ház nevelése ellenállóbb, vagy érzékenyebb magatartást eredményezett-e. Az iskolai sorsnak ez a tényezője tehát szintén függvénye a szülők magatartásának s fegyelmi eljárásának.

VÁLASZ EGY GYERMEK LEVELÉRE.

Kaptuk az alábbi levelet arra a kérdésünkre, hogy mihez fogjon egy 13–14 éves, hét elemr: végzett leányka, akkor, amikor felüött munkabíró emberek sem tudnak kenyérhez, munkához jutni. Szóljon helyettünk a levél:

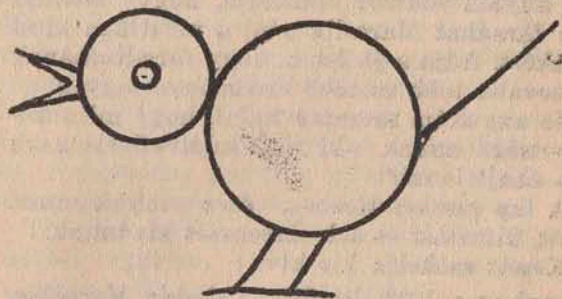
... Gyermekemnek kezdettől fogva jár az Uj Cimborá s minthogy szeretem tudni mi az, ami gyermekem lelkét jobbá, nemesebbé teszi, mi az, ami tanítja, oktatja; mindig elolvasom én is az Uj Cimborát. S mint édesanyát természetesen legjobban érdekel az édesanya postája. Itt lettem figyelmes arra a pár sora, amelyet kérdés formájában a szerkesztőség nagyon helyes megérzéssel hozzánk, édesanyákhoz irányított.

Elgondolkoztam a kérdésen. Egy 13–14 éves leánykáról van szó, akinek már most meg kell kezdenie az élettél való küzdelmet. Samint kivettem, az árvíz miatt szenvedik most az in-séget, tehát a leánykának olyan foglalkozásra van szüksége, amely akármilyen csekély összeget is, de mindjárt valami díjazást jelent. Ilyen foglalkozás nem nagyon van. Legfeljebb, ha valáhol gyermekek felügyelésével biznák meg. Esetleg árvaházakban, vagy gyermekkórházban, ahol később betegápolásra is betanítanák.

Akinek mindezekhez meg van az összekötetése, bizonyosan fel is használja ennek a reászoruló leánykának az érdekében.

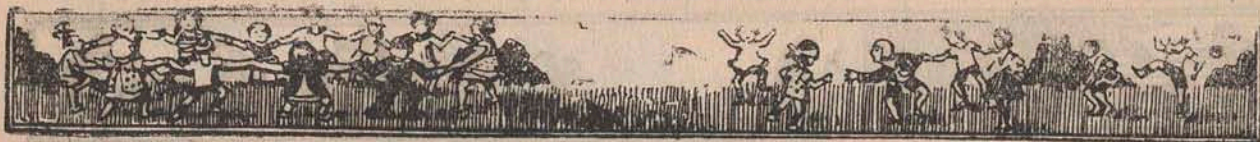
Hiszem, hogy a többi édes anyák is érdeklődéssel figyelik és olvassák az „Édesanya postáját“ és a fölvetett kérdést több oldalról is megvitatják.

Szíves üdvözléttel:
Brassó, 1933. nov. 4. Szerdahelyi Kálmánné.

Jaj de gyengén áll a kegyed feje,
Vigyázzon, mert nem lesz nyakán helye.
Csirke nagysám, én jószívvel mondom,
Ha nem vigyáz, elveszti egy napon.

(Próbáljátok meg ti erősebb vonallal oda-rajzolni a fejet a törzshöz.)

Ahogy kis munkatársaink irnak . . .

Kedves Marcella néni!

Szerkesztő néni azon kérdésére, hogy tesszik nekem a mi ujságunk, azt válaszolom, hogy édes anyámal együtt nagyon megszerettük, alig várjuk az új számot. Én a kis lapon közölt verseket és énekeket mind megtanulom; a lap egyes számaint meggyűjtöm, év végén anyukám bekötteti és így meg fogom őrizni a kedves ujságot. Az ujság képein csintalan kis öcsém, Béluska is gyönyörködik, még alig mult el 2 éves s már is olyan értelmes, hogy este midőn lefekvéskor kis ágyam előtt letérdelve végzem imámat, minden mondás nélkül mellém térdel s utánam mondogatja az ima szavait.

A székelyek vidékéről ide telepedett egy öreg rokkant tanító bácsi; szabad időnkben földes szobájában nála összegyűlünk, megtanít minket, hogyan kell szavalni, elmond nekünk szép meséket és történeteket; tanulunk tőle gyönyörű régi énekeket, érdekes társas játékokat, megtanított minket az arany Ábécére, már ugy tudjuk, mint a Miatyánkot.

A szegény tanító bácsi azon fáradozik, hogy kedves lapunkat a szülők többen rendelnék meg gyermekeik számára.

Az iskolát ugy nyerte meg, hogy a gyermekek egy-egy tojást, vagy diót hoztak, ezt megvette a boltos s így sikerült a kis ujság megrendelése; Biró Ilona tanítónő címén jön. Édes anyám sokszor elmondja, hogy mennyi sokat fáradhat Marcella néni a mi drága kicsi lapunkért. Adja a jó Isten, hogy fáradozásának hovatovább több és több eredménye legyen.

Jó anyukám szeretné tudni, hogy mi a kötelezettsége annak, aki a Családszövetségnek tagja óhajt lenni?

A lap szerkesztéséhez, édes anyukámmal együtt, kitartást és sok szerencsét kívánunk.

Kezeit csókolja kis híve:

Szilágybagos, 1933 okt. 26. *Csinády Margitka*,
el. isk. tanuló.

A következő vakációs beszámoló Pap Margarettáé és Magdáé. Olvassátok a beszámolókat figyelmesen, mert ti fogjátok elbírálni, hogy kié volt a legjobb. Az aztán jutalmat is nyer.

A MI VAKÁCIÓS BESZÁMOLÓNK.

Már régen beszélgetjük Magduskával, a hugommal, hogy nekünk is be kellene küldeni a vakációs beszámolókat. Hozzá is fogtunk hát vasárnap délután és sorra leirtuk, mivel töltöttük el a nagyvakációt. Amikor olvastuk az Uj Cimborában Évike napi beosztását, elhátróztuk, hogy mi is így fogunk élni.

Mig idehaza voltunk, rendszeren hétkor kelünk. Félnyolekor mosakodtunk, 8-kor reggelizhez terítettünk és rendszerint fél 9-kor reggeliztünk, 9—11-ig anyukának segítettünk takarítani. 11—12-ig az ebéd főzésnél vettünk részt a dolgokban. Félegykor én terítettem, Magdus kenyeret vágott és friss vizet hozott a kancsóba. Egy óraker pontosan ebédeltünk. 1—2-ig én mosogattam, Magduska pedig törölgetett. Mosogatás után elővettük mi is az Uj Cimborát. És én olvastam Magduskának fennhangon, mert ő állami iskolába jár és nehezen olvas magyarul. A verseket mindig megtanuljuk belőle, mert azt Magduska is, én is, nagyon szeretjük. A rejtvényeket is megfejtjük, csak nem mindig küldjük be. 4—7-ig játszogattunk, társasjátékokat, meg színházasdit. Ha esős, borongós idő volt, akkor kézimunkáltunk. 8 tájban sétáltunk a parkban. 9-kor vacsoráztunk.

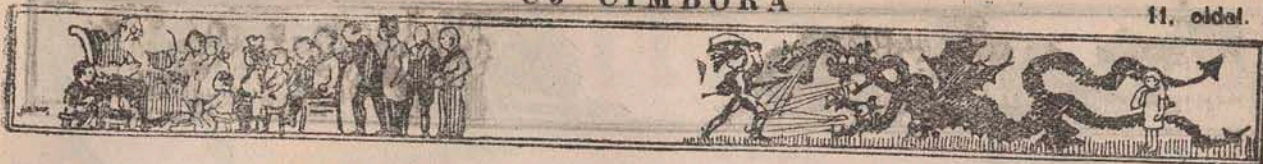
Két hétig kinn nyaraltunk a nagybátyáméknál Vetésben. Ott is sokat játszottunk. Nagybátyánk kivitt bennünket a mezőre s mi láthattuk a nagy buzamezőt, a gabonát, meg a kukoricát és a szép virágokat a buza között, meg az ut mentén. Este hosszú sorban jötték haza a tehenek és fejés után ittuk mindjárt a finom meleg habos tejet.

Mire hazajöttünk vége lett a nyárnak, megkezdődött a beiratás. Én első gimnáziumba jöttem, Magduska III. elemibe. De akármilyen sok tanulni valónk van, az Uj Cimborát azért elolvassuk az utolsó betűig, mert nagyon-nagyon szeretjük.

Ezzel levelünket le is zárjuk. Üdvözljük az Uj Cimborára többi olvasóit. A szerkesztő néninek kezeit csókoljuk:

Satu-Mare, 1933. szept.

Pop Margareta és Magda.

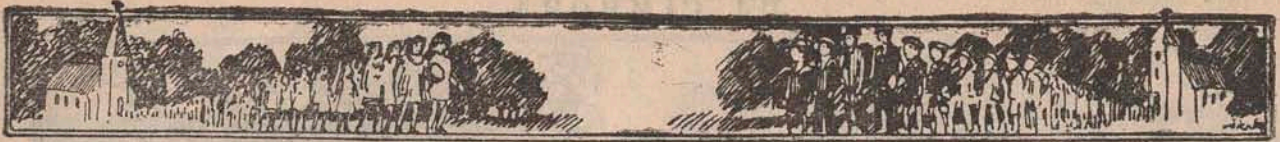

SZERKESZTŐI ÜZENET:

Teleky Dezső, Toroczkószentgyörgy. Lapját megkaptuk, a címet ajánváltuk. Levél ment. Megkapták-e? Üdvözöljük. — Gálffy Zsigmond, Cluj. Hálásan köszönjük az új előfizetőt. A napokban a kiállításra vonatkozóan is írok. Szíves üdvözlét. — Kozma Endre, Sáros. Lapját megkaptuk, előre is köszönjük az érdeklődésben kifejtett munkásságot. — Májny Gyula, Nagyenyed. A Hangya úján megkaptuk a küldött előfizetést. A jelzett számokat annak idején elküldtük, de amennyiben nem kapták volna meg, pótoljuk. Sőt, megküldjük, ha kívánja az első számtól kezdve. — Károlyi Magduska és Bercike, Ombod. Az gondoltam Bercike, hogy te bátrabb legényke vagy, mint Magduska nővéred. De már úgy látom, hogy a tél is beköszönt — és én még sem kapom meg a várt levelet se tőled, se Magduskától. Pedig tudom, hogyha akarnátok, szép levelet tudnátok írni. — Kovács Bercike, Nagyenyed. Szerelném, ha megírnád Bercike, hogy hova jársz, melyik tantárgyat tanulod legszívesebben. Rejtvényfejtést sem küldtél még be. — Révész Jancsi és Gézuka. Nagyon aggódtam én is édes apátokért, hallottam, hogy milyen súlyos beteg volt. De hál' Istennek már mégis csak jobban van. Most már nektek is főbb kedvetek lesz a rejtvényfejtéshez. Ugy-e?

Ifj. Faff Lajoska, Tasnád. Ezt már szeretem, hogy kis elemista létedre ilyen ügyesen terjeszted az Új Cimborát. Lám, tanulhatnak tőled a nagyobbak. Mindenkinek címre küldünk lapot. Apukádnak, anyukádnak üdvözlétem küldöm. — Reichmann Sári, Guth Gyurka, Deutsch Oszkár, Szabó Imre, Róth Margit és Imre, Tereh Sanyi, Ujvárosi Manyi, Singer Márta, Gliick Klára, Révész Jancsi, Mészáros Irén, Nagy Loránd, Makó Tivadar, Papp Margit és Magda, ifj. Veress Zsigmond rejtvényfejtő cimboráinknak üzenjük, hogy bentlevő új rejtvényeik résztvettek a rejtvény olimpiáson, azért nem közöltük eddig, most aztán lassan sorra kerülnek. Legyetek bürelemmel, minden jó rejtvény sorra kerül. — Gróf Béli Margit és Miklós, Dicsőszentmárton. Levélkédet a kis nyuszival együtt megkaptam. Ha kedves neked a kis nyuszi, vissza küldöm. A rajzkiállításra még mindig lehet rajzokat küldeni, mert ezután is rendezünk rajzkiállításokat. Lehet az Új Cimborára vonatkozóan is rajzolni, de bármit rajzolhatsz, emi neked tetszik. Ugy hallottam, ügyesen rajzolgatsz. A jól sikerült rajzokat rámába, üveg alá tesszük. De ilyen nem sok van. A legtöbb csak keret nélkül kerül a kiállításra. Hogy a titkosírás megfejtése szomorúságot okoz neked? Egyet se busulj emiatt. Biztos vagyok benne, mire a levelem

olyasod, akkorára már meg is fejtet az a titkosírással írt üzenetet. — Udvarý Magda és Sárika, Magyarsáros. A 19. sz. rejtvényeivel még nem késtetek le. Amennyiben hibátlan, még bekerülhet a döntőbe. Örültem a szüreti meghívásnak. El is mentem volna, csak ne lenne most olyan sok dolgom. Na, ha valamikor arra járok, kipótolom a mostani elmaradásomat. — Kovács Etuska, Nagyenyed. A küldeményt megkaptam. Köszönöm édesanyádnak a figyelmét. Pompás volt a szőlő is, meg az alma is. Várjátok a szüreti? Drága kicsi leánykám, semmiképpen sem tudtam elmenni az idén. Talán majd jövőre, ha a jó Isten élteit bennünket. — Lázár Betti és Józsika, Erdőszáda. Anyuskátok lapját megkaptam. Minden rendben van. Utánanéztünk a kiadói hivatalban a dolognak, a tévedés a kiadói hivatalban történt. Jársz-e már iskolába kicsi Bettiék? No, ha majd a fényképész bácsi csinál fényképeket rólatok, küldjétek egyet nekem is, hadd ismerjelek meg benneteket. A szeretetteljes üdvözlétem hasonlóval viszonzom. — Görög Livika, Szalmár. Valaki megsugarta nekem, hogy milyen jó rejtvényfejtő vagy. Azóta mindig furdallja a kíváncsiság az oldalamat, hogy vajjon, csakugyan így van-e ez? — Papp Ilke, Szalmár. Kinn vagytok-e még a lankán, Fikém? Régen nem láttalak. Édesanyádat, édesapádat üdvözlöm. — Fodor Ilonka, Szalmár. Megtanultál-e már rejtvényt fejteni kis cimborá? — Szabó Juci, Szalmár. Szerelnémek léged is megismerni Lucika? — Keresztes Andriška, Fehér Gabriella, Keilner Palika, Kelemen Gyuszi és Olgi, Székely Gyurka, Sipos Ernőke, Stern Ernő Rosenihal Egon, Török Feri, Treitel Ottó, Czeglédi László és Ferencz, Czákó József, Demjanovits Ibolya, Herz Oliva, Ivanovits Mária, Labud Andriška, Löwe Kató, László Anna és Margit, Leitner Janika, Bartha Jenőke, Balla Erzsike, Baruch Magda, ifj. Belényessy Palika, Gyulafehérvár. Örömmel fogadunk mindnyájzatokat az új cimborák közé. A titkosírással írt üzenet már nektek is szól. Bizonyára meg is értelek s nem csak szeretni, de terjeszteni is fogjátok tovább az Új Cimborát. Aztán az új cimborák fogadalmáról se feledkezsetek meg. Vagy ti még nem is tudjátok mi ez a fogadalom? Minden táborunkba belépő kis cimborát megfogadjuk a belépéskor, hogy az Új Cimborát lemondani soha nem fogja. Ha valami ok miatt nem tudja járolni, vagy ha ki nő az olvasótáborból, akkor keres egy másik gyermeket, akinek átadja az újságot. Ti már elég okosak vagytok, megértitek, hogy az Új Cimborát csak úgy marad meg, ha ti mindnyájan szíves-lellekkel mellétek maradtok ennek a kicsi újságnak. Nem vagyunk sokan, de lehetünk még egyszer annyian, ha mindenki szíven viseli az Új Cimborát sorsát.

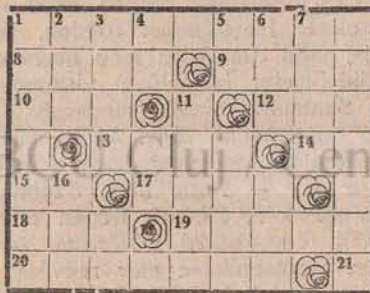

FEJTŐRŐ

TITKOS-IRÁS.

Látjuk, hogy meg tudtátok fejteni a titkos-irással küldött üzenetet. No, most próbáljatok ti szerkeszteni ilyen titkosirással írt levelet. Lehet 2x36 szóból álló levél is. Vagyis két kocka egymás mellett.

KERESZT-REJTVÉNY

Beküldte: *Ney Zsuzsika, Oradea.*

Vizsintes sorok: A népek érdekeit szolgálja, 8. A romlott szalonna ilyen, 9. Névtutó, 10. Kopasz, 12. Ami mindenkit érdekel, 13. . . . fizess! 14. Hasonló mássalhangzók. 15. Igekötő. 17. K-val pipafedő, 18. Nemes mestersége van, 19. Írók használják. 20. Leány testvérek.

Függőleges sorok: 1. Az oroszok nagy cárnöje volt, 2. Ósanyánk volt, 3. Török pénz, 4. Vese mássalhangzói, 5. Tagadó szó, 6. Leánynév, 7. Futballistát ezzel biztatják, 11. Puszta (ékezet hibával), 16. Gép fejti ki, 21. Alulról felfelé olvasva „Cooper“ egyik ifjusági regényének a címe.

Utólagosan hozzuk Ney Zsuzsika, Nagyvárad, nevét, aki a 16-ik számban közölt rejtvényeket mind megfejtette.

A 17. számban közölt keresztrejtvény megfejtése a következő:

Vizsintes :

1. Balatontó, 8. Ol(vas), 9. lap, 10. ár, 11. név, 13. ik, 14. Éva, 17. Péter, Ilon, 18. Eléri, 19. rák, 21. kki, 23. te, 24. kos, 26. ez, 27. erdőszéle.

Függőleges :

1. Bonaparte, 2. alé(1), 3. al, 4. takarékos, 5. op(ál), 6. tál, 7. óceánvize, 12. véték, 13. illik, 15. vel, 16. dir(ector), 20. reá, 22. kel, 24. hó, 25. sz.

Megfejtést küldtek be: Ótordai Weress Zsófia Kolozsvár, Solymos Mili Arad, Kis Laci Borosjenő, Telegdy Sándor Nagyenyed, Weiss Kató, Nagy Sanyi Nagybánya.

Nyertesek lettek: Kiss Laci, Weisz Kató és Telegdi Sándor.

A 18-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése: Rokonszenv, fegyverszünet, legény.

Ki találja ki? 1. románok, magyarok, németek, zsidók, oroszok, törökök, bulgárok, szerbek. 2. Szent István. 3. 1241-ben. 4. Petőfi Sándor. 5. Homok (kvare) és szóda.

Megfejtést küldtek be: Áttl Béla, Székelyföldvár; Kanizsai Évike, Lázári; Báró Bánffy Gabriella, Kolozsvár; Udvar Magda és Sárika, Magyarsáros; Weiss Kató Nagybánya, Rosenberg Gyurica, Kolozsvár.

Nyertesek lettek: Áttl Béla, Bánffy Gabriella, Rosenberg Gyurica.

Az anyák figyelmébe! A legjobb nevű orvosok ajánlják a vérszegény, szédülős, gyomor-fájós, étvágytalan gyermekeknek és felnőtteknek az

AVAS GYÖNGYE

kellemes, üdítő ásványvizet. Vegyelemezve dr. Lengyel budapesti és dr. Crascu bukaresti orvosok által. Központi Iroda Satu-Mare, P. Titulescu 22.

A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 6 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 60 ck.

Uj Cimbora szerkesztősége és kiadóhivatala
Satu-Mare, P. Bratianu No. 9.

Nyomtatott:

SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRLETE
SATU-MARE.